

Forskningsbaseret evaluering

I dette notat beskrives KORAs foreløbige og overordnede oplæg til en forskningsbaseret evaluering af Udviklingshospital Bornholm. Det endelige evalueringsdesign skal udvikles i tæt samarbejde med udviklingshospitalet og Region Hovedstaden.

Baggrund

Regionsrådet i Region Hovedstaden har igangsat projektet: Udviklingshospital Bornholm pr. 1.2. 2016. Bornholms Hospital er udvalgt til at gøre erfaringer med styring efter hvad der giver værdi for patienten. Derudover er hospitalet undtaget fra regionens takststyringsmodel.

Det fremgår af projektgrundlaget, at hospitalet vil identificere og styrke de ydelser på tværs af afdelinger, hospitaler og sektorer, der forbedrer patienternes forløb – og nedbringe de u hensigtsmæssige ydelser, der i højere grad belaster end gavner patienten. Herved er ønsket at demonstrere større værdi for patienten og økonomisk effekt som følge af en mere hensigtsmæssig ressourceudnyttelse.

Bornholm Hospital har som led i projektet afholdt kick-off seminar med deltagelse af personale, brugerrådet, kommune og praksis og repræsentanter for de to politiske udvalg. På denne baggrund er udvalgt otte konkrete indsatser til implementering:

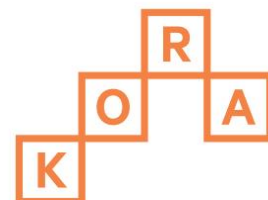
- Fælles og fleksible ambulatorier
- Ny visitationsform for akutte patienter
- Fælles ansvar for indlæggelse og udskrivelse af patienter
- Patientrapporterede oplysninger om behandlingsresultater (PROM)
- Bedre bestilling og brug af diagnostik
- Bedre overblik over hvad der skal ske og hvornår, herunder daglige aktiviteter, stuegang og udskrivelse
- Bedre fysiske rammer
- Følg patientens præferencer i den sidste levetid.

Der er for alle indsatser udviklet specifikke mål, både hvad angår kvalitet, service og aktivitet. Evalueringen vil løbende følge op på implementeringen og forankring af indsatserne og se, om målene nås, så udviklingshospitalet kan justere aktiviteterne derefter. På den måde spiller nærværende forslag til en forskningsbaseret evaluering også ind i den forandringsmodel, der bruges i projektet.

Formål

Region Hovedstaden har bedt KORA om at udarbejde et forslag til design af en forskningsbaseret evaluering. KORA forslår en evaluering med følgende formål:

- a) at undersøge og dokumentere effekten (output og outcome) af de ændrede økonomiske og styrimsmæssige rammevilkår for Bornholms Hospital.
- b) at undersøge og dokumentere effekten (output og outcome) af de otte indsatser, der igangsættes på hospitalet.
- c) at undersøge og dokumentere arbejdet med at implementere, justere og forankre indsatserne på hospitalet.

- d) at analysere mulighederne for at generalisere resultaterne i en bredere regional kontekst.

I bilag 1 fremgår en model, der illustrerer den udviklingsproces, som forventes gennemført på Bornholm Hospital i udviklingsperioden. Modellen illustrerer samtidig de empiriske nedslagspunkter, som evalueringen vil fokusere på jf. ovenstående formål.

Forskningsdesign

Undersøgelsen skal belyse samspillet mellem de enkelte indsatser og de overordnede målsætninger og derved både bidrage til udviklingsprojektet på Bornholms Hospital, danne grundlag for beslutninger om eventuelt udbredelse til andre hospitaler i regionen og have et videnskabeligt sigte, hvor erfaringerne fra Udviklingshospital Bornholm kan indgå i en bredere teoretisk diskussion om værdibaseret styring i sundhedsvæsenet.

Med udgangspunkt heri foreslår KORA en evaluering, der følger projektet på to niveauer: 1) hospitalsniveau og 2) indsatsniveau.

På hospitalsniveau er det relevant at undersøge om hospitalet over tid når de overordnede målsætninger, samt hvad betydningen er af nye økonomiske incitamentstrukturer.

På indsatsniveau er det relevant at spørge om hospitalet opnår de opstillede kvalitets-, aktivitets- og servicemål for de enkelte indsatser, samt hvilke dele af implementering- og forankringsarbejdet på hospitalet, som har bidraget til opnåelsen af de ønskede mål.

Specificeringen af disse niveauer skal ikke læses som et isoleret fokus på arbejdet indenfor hospitalets organisatoriske og fysiske rammer, idet der også vil være fokus på samspillet og samarbejdet med samarbejdspartnere i region, kommune og almen praksis.

Samtidig bruger vi en kombination af kvalitative og kvantitative metoder til at belyse, om de ønskede mål indfries og hvilke aktiviteter relateret til implementering og forankring samt konkrete udfordringer, der har medvirket til/modvirket målopfølgelse.

Dataindsamling og analysemetode

KORA foreslår tre delanalyser med tilknyttet dataindsamling, som del af den samlede forskningsbaserede evaluering.

Komparativt registerstudie på hospitalsniveau

KORA foreslår, at der gennemføres et komparativt før/efter studie, hvor udviklingen i væsentlige resultatmål angående økonomi, aktivitet og kvalitet før og under indførelsen af den ændrede økonomiske styringsmodel (fx perioden 2015-2017) sammenlignes. Herved er det muligt at undersøge betydningen af de ændrede økonomiske styringsmodel samt de udvalgte indsatser for udviklingen i de ønskede resultatmål. Samtidig sammenlignes udviklingen i disse mål på Bornholms Hospital med udviklingen på et andet hospital i regionen – KORA foreslår Nordsjællands Hospital – for derved at sandsynliggøre, hvorvidt udviklingen kan tilskrives udviklingsprojektet eller generelle trends i sundhedsvæsenet, fx påvirkning som følge af indførelsen af de nye nationale mål for kvalitet.

I denne delanalyse sammenligner vi udviklingen indenfor:

- a) nationale mål for sammenhæng og kvalitet,
- b) økonomi- og aktivitetsdata
- c) patientrelaterede data (LUP, PROM, UTH samt relevante patientrettigheder)
- d) indsats-specifikke data, der kan opgøres på tværs, herunder fx antal genindlæggelser, ambulante besøg mv. for de relevante sygdomsgrupper
- e) sammenhænge til forbruget i det øvrige sundhedsvæsen, herunder almen praksis, speciallægepraksis, fysioterapi mv.

Analyse af aktivitetsdata og målopfyldelse på indsatsniveau

KORA indhenter som del af den forskningsbaserede evaluering aktivitetsdata og målopfyldelsesdata på indsatsniveau. Disse data indsamles løbende af hospitalet, som fx opgør antallet af fremmødte på dagsbasis. KORA vil samle disse data og anvende dem som udgangspunkt for en analyse af indsatsernes implementering og målopfyldelse ved udvalgte nedslagspunkter og over tid. Desuden vil disse data blive koblet til de evt. nye styringsformer og værdimålene (defineret i de enkelte indsatser).

Kvalitative analyse af implementering og læresætninger

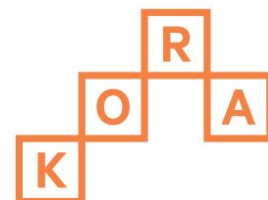
KORA bruger kvalitative metoder til at undersøge forandringsarbejdet på hospitalet som helhed samt i de enkelte indsatser. På hospitalsniveau undersøges det, hvordan de ændrede økonomiske rammevilkår aktiverer konkrete forandringer i patientbehandling og pleje, administrative procedurer mm, samt hvordan der arbejdes med de overordnede målsætninger om at skabe sammenhæng og værdi for patienten. På indsatsniveau undersøges det ligeledes, hvordan de otte indsatser bidrager til forandringer i patientbehandling og -pleje, hvad der hindrer/faciliterer dette samt hvordan og hvilke dele af forandringsarbejdet, der bidrager til de ønskede forandringer.

Processtudiet omfatter således *både* det forandringsarbejde, der foregår på direktionniveau i samspil med regionen, afdelingsledelserne, projektorganisationen og primærsektoren, og det forandringsarbejde der foregår på indsatsniveau i samspil mellem projektorganisationen, ledere og medarbejdere i de konkrete afdelinger samt samarbejdspartnere i kommune og almen praksis. De kvalitative analyser spiller aktivt ind i forbedringsmodellen med løbende feedback og mulighed for justering

I denne analyse gør vi brug af følgende metoder og datakilder:

KORA indgår et tæt samarbejde med Udviklingshospital Bornholm om tilrettelæggelse af dataindsamlingen. Relevante data omfatter:

- Formelle papirer (fx projektbeskrivelser)
- Deskriptive data (fx af antal fremmødte/inkluderede, antal afholdte møder samt evt. registrerede kvalitetsdata)
- Observation af klinisk arbejde

- Interview med patienter, medarbejdere, ledere og samarbejdspartnere (fx i kommune og almen praksis).

Disse data vil bidrage til en vigtig indsigt i a) de konkrete aktiviteter, som knytter sig til implementering og forankring af de ønskede indsatser, b) de udfordringer som opstår og hvordan de håndteres samt c) hvordan indsatserne medvirker til ændringer i patientbehandling- og pleje. I kombination med de kvantitative analyser vil denne delanalyse bidrage til en forståelse af *hvordan* den ændrede økonomiske ramme, såvel som de udvalgte otte indsatser bidrager til de ønskede såvel som eventuelle afledte, ikke-intenderede effekter.

Afrapportering

KORA foreslår, at der udarbejdes fem skriftlige rapporter, som kombineres med mundtlige fremlæggelser for ledere og medarbejdere på udviklingshospitalet. Dette med henblik på at understøtte implementeringsprocessen og fastholde momentum. Endelig vil evalueringens resultater blive formidlet som videnskabelige tidsskriftartikler og som oplæg på videnskabelige konferencer. Herved sikres det, at evalueringen også indskrives i eksisterende videnskabelige diskussioner og litteratur om Value Based Health Care.

Afrapportering i fem delrapporter

Delrapport 1 (februar 2017) fokuserer på det overordnede udviklingsarbejde og de muligheder, der er skabt ved at ændre rammevilkårene for udviklingshospitalet; konkret at hospitalet er blevet udtaget fra regionens takststyringsmodel. Den trækker både på kvantitative effektdata og kvalitative procesdata. Yderligere fastlægger delrapporten baseline for analysen i forhold til den samlede evaluering.

Delrapport 2 (august 2017) fokuserer på de otte indsatser, der er igangsat, og de muligheder de har skabt for at skabe bedre patientforløb og sammenhæng mellem sektorerne. Delrapporten inkluderer en status baseret på hospitalets aktivitets- og målopfyldelesedata for de enkelte indsatser.

Delrapport 3 (februar 2018) fokuserer på erfaringerne med implementering af de otte indsatser, samt de evt. justeringer der er brug for. Der indgår også i denne rapport en status baseret på hospitalets aktivitets- og målopfyldelesedata for de enkelte indsatser.

Delrapport 4 (august 2018) følger samme struktur som de forrige. Fokus er på implementeringsgraden og de resultater der er skabt. Samtidig analyseres forudsætningerne for udbredelse.

Slutrapporten (1. udkast ultimo 2018) indeholder en samlet analyse af effekt- og procesdata. Det analyseres, om der er sket en signifikant ændring i aktivitets-, proces- og resultatmål før/efter implementering, og om denne ændring adskiller sig signifikant fra et andet hospital i regionen. Det analyseres også, hvilket forandringsarbejde og hvilke indsatser der har ført til disse resultater, samt om der er opstået afledte effekter, som der skal tages højde for i det videre arbejde lignende indsatser.

De fire delrapporter afrapporteres i en relativt kort form med fokus på beskrivelse af den aktuelle status på de udvalgte mål, status på hospitalets arbejde med at udvikle/implementere de otte indsatser samt de aktuelle udfordringer, som ledelse, medarbejdere og projektorganisation arbejder på at løse. Den endelige slutrapport er en samlet analyse af målopfyldelse over tid og de aktiviteter og processer, som har bidraget hertil i forskellige faser af udviklingsprocessen. Denne rapport vil naturligt blive mere omfangsrig, og derfor vil der blive udarbejdet et fyldigt resume, der opsummerer hovedresultater samt bidrager med konkrete anbefalinger til brug for beslutning om implementering i en bredere regional kontekst.

Mundtlig afrapportering

Til alle skriftlige afrapporteringer vil der blive tilknyttet mundtlige præsentationer med henblik på at give konkret feedback til ledere, medarbejdere og samarbejdspartnere på Udviklingshospital Bornholm. KORA og Bornholms Hospital vil indgå i en dialog om form for præsentation og hvem der er relevante deltagere ved disse mundtlige afrapporteringer, så det sikres, at den ønskede feedback målrettes de relevante aktører.

Videnskabelig formidling

Evalueringens fund bliver formidlet via mindst to videnskabelige artikler i internationale tidsskrifter. Derudover vil resultaterne blive formidlet via deltagelse på relevante videnskabelige konferencer.

Bemanding

Evalueringen vil blive ledet af professor i sundhedsøkonomi Jakob Kjellberg. Desuden vil der til projektet blive tilknyttet et erfarent team af medarbejdere med kompetencer inden for sundhedsøkonomi, organisationsanalyse og patientinddragelse, herunder senior projektleder og Ph.d. i sundhedsøkonomi Betina Højgaard, senior projektleder og Ph.d. i organisation og ledelse, Marie Henriette Madsen og senior projektleder og Ph.d. i sundhedsantropologi, Grete Brorholt.

Budget

Projektet anslås at kunne gennemføres indenfor en samlet budgetramme på kr. 4,5 mio. eks moms. Budgettet dækker gentagne dataindsamlinger samt fem rapporter (fire delrapporter og en slutrapport), halvårlige mundtlige feedback sessioner samt efterfølgende formidling i relevante videnskabelige tidsskrifter. I bilag 2 fremgår et foreløbigt budget, som vil blive udspecificeres yderligere, hvis Region Hovedstaden godkender ovenstående forslag til en forskningsbaseret evaluering.

Bilag 1: Evalueringens overordnede empiriske nedslagspunkter

